

(68. 6.)

MEMORIE VAN ANTWOORD.

§ 1. De ondergeteekende vernam met genoegen dat men zich over het algemeen met de strekking van het wetsontwerp kon vereenigen. Hij kan echter niet toestemmen dat tot verhooging van het pensioenbedrag minder aanleiding bestond omdat de voorwaarden, waaronder het pensioen kan verkregen worden, zooveel gunstiger zijn gesteld dan bij de bestaande wet. Het is juist in de eerste plaats om die hoogere pensioenbedragen te verkrijgen dat tot de indiening van dit wetsontwerp is besloten.

De geldelijke gevolgen van het wetsontwerp zijn, naar raming, eene meerdere uitgaaf van ± f 43 000, welke echter geleidelijk zal plaats vinden en vermoedelijk eerst na 15 à 20 jaren zal worden bereikt.

Het in het Voorloopig Verslag gegeven historisch relaas betreffende de verhouding tusschen de financiën van het loodswezen en van den Staat is juist. Waar echter in de laatste alinea van deze paragraaf in het Voorloopig Verslag slechts bedragen van *voordeelige* saldo's zijn genoemd, vermeent de ondergeteekende, tot juister begrip, alsnog te moeten releveeren dat van af 1860 tot en met 1890 het totaal der *nadeelige* saldo's voor den Staat bedroeg f 2 204 559,45, waar tegenover een totaal aan *voordeelige* saldo's van f 838 756,52; voorts dat hem niet gebleken is, waarop de in het Voorloopig Verslag genoemde raming van f 60 000 en f 70 000 aan *voordeelige* saldo's voor de jaren 1891 en 1892 gegrond is.

§ 2. Hoewel de ondergeteekende de grootst mogelijke sympathie gevoelt voor de oude gepensioneerde loodsen, kan hij, tot zijn leedwezen, zowel met het oog op de meerdere uitgaaf, die daarvan het gevolg zal zijn, als op het bedenkelijke van het stellen van een antecedent te dezen opzichte voor andere pensioenwijzigingen, geen vrijheid vinden om te hunnen behoeve een voorstel te doen tot het geven van geheele of gedeeltelijke terugwerkende kracht aan dit ontwerp.

Bij nevensgaande Nota van wijziging is echter voorgesteld om dit wel te doen voor de weduwen die haar man, en de kinderen die hun vader verloren, sedert de indiening dezer wetsvoordracht.

§ 3. Aangezien hetgeen in deze paragraaf van het Voorloopig Verslag voorkomt, bij de behandeling der artikelen wordt teruggevonden, schijnt het hier geen afzonderlijk antwoord te behoeven. Beleefdelijk wordt derhalve verwezen naar hetgeen hieronder bij artikel 6 en volgende gezegd is.

Artikel 1. Hoewel tegen de aangegeven wijziging geen bezwaar bestaat, wordt de wenschelijkheid daarvan niet ingezien. Terwijl in de considerans van de werkliepenpensioenwet de weduwen en de kinderen ook voorkomen, zijn deze niet genoemd in artikel 1 dier wet.

Artikel 2.a. Aangezien het geval, hoewel zeldzaam, zich toch kan voordoen, dat bij den binnenloodsdienst schippers of loodsen worden aangenomen, tusschen de 35 en 40 jaar oud, is de eisch van twintig dienstjaren bij vijf en vijftigjarigen leeftijd ongewenscht te achten. Overigens zal het loodspersoneel wel meestentijds op 55jarigen leeftijd 20 dienstjaren tellen, zoodat het bezwaar tegen deze bepaling niet groot kan zijn.

Oorspronkelijk lag het niet in de bedoeling om aan het loodspersoneel dat den dienst verlaat vóór den leeftijd waarop recht op pensioen wordt verkregen, een uitgesteld pensioen toe te kennen. Bij nadere overweging kan echter de billijkheid daarvan wel worden erkend, bijv. in de zeldzame gevallen dat loodspersoneel hetwelk 10 jaren loodsdienst telt, wordt ontslagen ten gevolge van de opheffing van eene loodsstandplaats of anderen maatregel van bestuur en niet voor pensioen in aanmerking komt. Bij Nota van wijziging wordt eene aanvulling van het wetsontwerp daartoe voorgesteld. (Zie artikelen 11 en 13 van het gewijzigd ontwerp.)

Tegen invoering van het beginsel dat voor elk volbracht dienstjaar, onverschillig wanneer en hoe de dienstbetrekking een einde neemt, een evenredig recht op uitgesteld pensioen wordt toegekend, heeft de ondergeteekende bezwaar, omdat op die wijze de band tusschen het personeel en den Staat lossen zou worden dan 'slands belang gedooft.

b. De bestaande loodspensioenwet is in enkele gevallen waarin loodsen bij poging tot redding van schipbreukelingen om zijn gekomen zoolanig toegepast dat aan hunne achtergebleven vrouwen en kinderen pensioen en onderstand is toegekend. De reddingsdienst werd in die gevallen dus beschouwd als loodsdienst; naar de meening van den ondergeteekende ten onrechte. Bij de samenstelling van het onderhavige wetsontwerp heeft het een punt van overweging uitgemaakt of het aanbeveling verdiende om in dit artikel en in artikel 15 ook te voorzien in 't geval dat het loodspersoneel bij redding van schipbreukelingen gewond of verminkt raakte of het leven verloor. Wilde men dit, dan diende het uitdrukkelijk in de wet te worden gezegd. Ondergeteekende heeft gemeend deze vraag ontkenend te moeten beantwoorden. De reddingsdienst is ook voor het loodspersoneel een vrijwillige en de reddingsmaatschappijen stellen zich, in overeenstemming met hunne statuten, reeds ten doel hen die als redders bij schipbreuken optreden of hunne nagelaten betrekkingen te ondersteunen. Het Staatsgezag kan zich in deze dus bepalen tot subsidiair optreden, en met het oog daarop is op artikel 153 der loopende begrooting van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid een geldelijk bedrag uitgetrokken. Er schijnt geen reden om voor het loodspersoneel van dezen weg af te wijken; zulks te meer niet als in aanmerking wordt genomen dat de bemanning van reddingsbooten soms bestaat uit personeel dat wel en uit personeel dat niet tot het loodswezen behoort en dus voor die bemanning met tweeërlei maat zou worden gemeten.

De wenschelijkheid om de laatste zinsnede aan het slot van het artikel te plaatsen wordt niet ingezien. Die zinsnede heeft alleen betrekking op sub *b*.

c. Sedert eenige jaren hebben reeds periodiek om de 2 à 3 jaren herkeuringen van loodspersoneel plaats in verband met het gezichtsvermogen. Dit komt ondergeteekende meer afdoende voor dan herkeuring bij bevordering.

Artikel 3. Bij Nota van wijziging wordt voorgesteld om de woorden »geneeskundig onderzoek door een door den Minister van Marine aan te wijzen officier van gezondheid" te vervangen door de woorden »bij commissoriaal militair geneeskundig onderzoek". Dit laatste heeft plaats door minstens twee officieren van gezondheid.

Artikel 4. b. Bij Nota van wijziging wordt aan het hier te kennen gegeven verlangen voldaan.

c. De koloniën enz. zijn afzonderlijk genoemd omdat dit vollediger voorkwam.

De twintigjarige leeftijd is in achttienjarige veranderd in navolging van artikel 3 van de werkliepenpensioenwet.

Bij Nota van wijziging wordt het laatste lid van artikel 5 naar dit artikel overgebracht en zijn de woorden »mits het verzoek om ontslag is geschied overeenkomstig door Ons te stellen regelen" daaraan toegevoegd.

Artikel 6. De ondergeteekende acht de voorgestelde ver-

betering in de pensioenbedragen voldoende. Bij het vaststellen dier pensioenbedragen is, evenals in 1859 en in 1876, rekening gehouden met hetgeen billijk voorkwam in verhouding met de levensbehoefden der gepensioneerden. Voor het loodspersoneel pensioenbedragen vast te stellen, zoodanig dat dezelfde verhouding wordt verkregen tusschen verdienste en pensioen als bij de burgerlijke ambtenaren of zelfs als bij de werklieden van 's Rijks werven zou tot veel te groote vermeerdering van uitgaven leiden. Voor het loodspersoneel pensioenbedragen vast te stellen, zoodanig dat bij allen dezelfde verhouding bestaat tusschen verdienste en pensioen is, ten gevolge van de zeer uiteenloopende en wisselvallige verdiensten niet uitvoerbaar zonder groote onbillijkheden te begaan.

Dergelijke gelijke verhouding bestaat ook bij de tegenwoordige wet niet; evenmin bij de pensioenwet voor de officieren van 's Rijks zeemacht, wier inkomsten in denzelfden rang ook zeer uiteenlopend zijn, terwijl de pensioenen voor elken rang weinig of niet verschillen.

De verhouding voor de minder bezoldigden gunstiger te maken dan voor de hooger bezoldigden is een dringende eisch van billijkheid, vooral waar het betreft de kwartiermeesters en roeiers bij het loodswezen. Dit weinig talrijke personeel bewijst den lande gewichtige, voor de schatkist voordeelige en voor zich zelf dikwerf levensgevaarlijke diensten en kan in rang niet opklimmen.

Dat de in de Memorie van Toelichting opgegeven sommen van gemiddelde verdiensten en die verkregen uit artikel 52 der Marinebegroting voor het loopende jaar niet overeenkomen, vindt zijne oorzaak in de omstandigheid dat in de Memorie van Toelichting sprake is van de *werkelijke* verdiensten in het tijdvak van 1885 tot 1889 en in de begroting is opgenomen de *raming* van de verdienste in 1892.

Het aantal dienstjaren voor het maximum bedrag is van 30 op 35 gebracht, met het doel om het loodspersoneel te bewegen niet te spoedig den dienst te verlaten. Een te verkrijgen hooger pensioenbedrag zal hen toch allicht nopen om den lande nog eenige jaren te dienen. Van de 41 loodsen, die in de jaren 1887, 1888 en 1889 gepensionneerd werden, hadden 18 meer dan 35, 14 tusschen 35 en 30 en 9 minder dan 30 dienstjaren.

De vraag waarom verschil is gebracht in de pensioenbedragen der kweekelingen, hulploodsen, kwartiermeesters, roeiers en matrozen is hierboven reeds gedeeltelijk beantwoord. Daarbij zij nog gevoegd dat rekening werd gehouden met den zeer verschillenden werkkring dezer titularissen en met het feit dat kwartiermeesters en roeiers nimmer, kweekelingen, hulploodsen en matrozen bijna altijd in hooger rang op pensioen worden gesteld.

Artikel 10. Het komt ondergeteekende voor dat in de regeling van gelijktijdig genot van loodspensioen met inkomsten of belooningen verbonden aan betrekkingen waaraan het uitzicht op burgerlijk pensioen is verbonden, voldoende wordt voorzien door artikel 25 van de pensioenwet voor burgerlijke ambtenaren.

Artikel 14. Aan den hier gegeven wenk is in de Nota van wijziging gevolg gegeven.

Artikel 15. Zooals hooger is gezegd komt wijziging van artikel 1 niet noodig voor en kan dus ook de aanhef van dit artikel onveranderd blijven. Eveneens schijnt het niet noodig in dit artikel te verwijzen naar de respectieve onderdeelen van artikel 2.

a. Beleefdelijk wordt verwezen naar het antwoord bij artikel 2, *b.*

b. Eene weduwe zal ook aanspraak op pensioen hebben als haar man 10 jaren in den loodsdienst heeft doorgebracht, ook al heeft hij den leeftijd van 55 jaren niet bereikt.

Artikel 16.b. De verlangde wijziging is in nevensgaande Nota opgenomen.

Artikel 18, eerste lid. Het komt den ondergeteekende beter voor naar artikel 15 (17) te verwijzen, omdat in artikel 2 niet van overlijden wordt gesproken.

Bij Nota van wijziging wordt voorgesteld om zoowel in dit artikel als in artikel 21 (23) en 22 (24) achter de woorden » op eene der wijzen » te laten volgen » of in een der gevallen ».

Ten aanzien van uitkeeringen aan kinderen schijnt » onderstand » een beter woord dan » pensioen », omdat het geldt ondersteuning die slechts voor eenige jaren worden verleend, terwijl de pensioenen levenslang worden genoten. Ook in de werkliedenpensioenwet worden zij aldus genoemd.

Artikel 21. Bij Nota van wijziging wordt het woord » van » vervangen door » met ».

Artikel 22. Aan den hier gegeven wenk is in de Nota van wijziging gevolg gegeven.

Artikel 26. Het geval dat van de in dit artikel verleende bevoegdheid gebruik kan worden gemaakt kan zich, onder andere, voordoen als een binnenloods, die tevens bevoegd is tot het loodsen naar zee, een ongeluk krijgt terwijl hij een schip naar zee loodst en dus, hoewel van beroep binnenloods, als zeeloods dienst doet.

Artikel 29, tweede lid. De pensioenen, toegekend ingevolge de bepalingen der werkliedenpensioenwet, worden driemaandelijks, na ommekomst van elk kwartaal, betaalbaar gesteld, tegen welke wijze van betaalbaarstelling van de zijde der belanghebbenden geen bezwaren werden vernomen, zoodat mag worden aangenomen, dat de getroffen regeling voldoet.

Het voornemen bestaat om bij aanneming van dit wetsontwerp de pensioenen en onderstanden aan het personeel van den loodsdienst enz. op dezelfde wijze betaalbaar te stellen.

Artikel 33. Evenals in de werkliedenpensioenwet, is ook in dit wetsontwerp de bepaling, voorkomende onder artikel 32 der bestaande loodspensioenwet niet opgenomen, omdat zoodanige bepaling overbodig wordt geacht in verband met het laatste lid van artikel 33 van het ontwerp en met de praktijk der pensioenbetalingen. Deze toch is, dat het pensioen voor den titularis kan worden ontvangen door den houder van het bewijs van inschrijving, onder overlegging van de attestatie de vita nopens den gepensionneerde, waarop hij voor het bedrag van zijn pensioen heeft gequitteerd. Wordt nu een gepensionneerde in eenig gesticht verpleegd, dan berust daar vanzelf zijn bewijs van inschrijving en is het bestuur der instelling in staat zich door het pensioen geheel of ten deele te dekken voor de verschuldigde verpleegkosten, en zal natuurlijk het eventueel reesteerende aan den gepensionneerde worden uitgekeerd.

Artikel 38. Sommige weduwen en kinderen die volgens de bestaande loodspensioenwet recht op pensioen of onderstand kunnen doen gelden, ontvangen een hooger bedrag dan aan hen volgens het onderhavige wetsontwerp zoude worden toegekend. Voor hen is dus het in 't tweede lid van dit artikel gemaakt voorbehoud bepaald noodig, en hoewel geen geval kan worden aangegeven dat de bestaande wet ook voor de thans in dienst zijnde schippers, loodsen, enz. voordeliger zou zijn dan de nieuwe wet, kan er toch geen bezwaar tegen bestaan om ook voor hen het voorbehoud te maken.

Zooals reeds hooger gezegd is, wordt in het belang van enkele weduwen en kinderen in overweging gegeven om het 1ste lid van dit artikel zoodanig te wijzigen dat de wet ook toepasselijk wordt op weluwen die haar man, en kinderen die hun vader, na de indiening dezer wetsvoordracht, n. l. na 2 November 1891, verloren.

De Minister van Marine,

J. C. JANSEN.